

NORSKE GENER - EN MULIGHED TIL ØKO-SVINEPRODUKTION

Muligheden for at vælge genetik tilpasset den økologiske produktion har været efterlyst i årevis. **Nu er den her!**

FORSKNINGSRESULTATER og erfaringer fra praksis viser, at norsk genetik er et konkurrencedygtigt alternativ til den økologiske svineproduktion. Det er vigtigt at understrege, at der ikke er tale om nye racer, men alene effekt af avlsmål for de gængse racer Landrace og Yorkshire.

Det begyndte i praksis...

Tre større økologiske svineproducenter importerede sæd fra norsk Landrace, og brugte den i deres zig-zag krydsning i stedet for dansk Landrace. Polte heraf var den sædvanlige LY kombination, men genetikken var 50 pct. norsk. De indgik i besætningerne med samtidige LY polte med 100 pct. dansk genetik. Resultaterne viste variation mellem besætningerne, men var overordnet set så interessante, at der var god grund til at undersøge det nærmere og under mere kontrollerede forhold.

Derfor blev der etableret en afprøvning på "Øko-plattformen" på Aarhus Universitet, Foulum. 22 LY polte fra Danavl (nu Danbred) og 25 LY polte fra Topigs Norsvin blev indkøbt, løbet med Duroc og sat i test gennem 1. og 2. kuld.

Trods det beskedne antal dyr, viser tallene en tydelig forskel.

	Danbred		Topigs Norsvin	
	1. læg	2. læg	1. læg	2. læg
Funktionelle patter, stk.	14,1		15,4	
Totalfødt/kuld, stk.	16,5	20,1	14,7	16,6
Dødfødt/kuld, stk.	0,4	1,2	0,5	0,4
Fødselsvægt, gram/gris	1168	1359	1403	1652
Fravænnede/kuld, stk. *)	11,3	12,2	10,4	13,1
Vægt/fravænnede gris, kg	13,7	15,4	15,1	16,4

*) der blev aflivet grise ud fra kriterierne: 1) fødselsvægt under 700 gram, 2) at hver so lå med et antal grise svarende til antal patter. Der blev kuldudjævnet indenfor hver linje, men der blev ikke brugt ammesøer.

Ny forskning peger på, at øko-svineproducenter med fordel kan anvende moderdyr, der føder færre men større grise.

Funktionelle patter, fødselsvægt og antal kuldsøskende er alle parametre, der har betydning for overlevelsen. Netop overlevelsen er vigtig i den økologiske produktion, dels for at have et godt arbejdsmiljø – dels for at leve op til målsætningen om god dyrevelfærd.

Danmark og Norge har langt hen ad vejen samme parametre i avlsmålene, men en forskellig vægtning. Da de tre besætninger i 2013 begyndte at lave eget opdræt baseret på norsk landrace var avlsmålet i Norge – forenklet gengivet: 13 fravænnede grise a´ 12 kg (v. 5 uger) pr. kuld eller 12 fravænnede grise a´ 13 kg pr. kuld. Altså en so, der kan opfostre egne grise, dvs. ingen brug af ammesøer.

Hvad så med slagtesvinene?

Et er at nedbringe dødeligheden i dieperioden, en anden er kvaliteten af slagtesvinene. Resultaterne er baseret på 345 slagtesvin fra Danbred og 349 fra Topig Norsvin, som dog ikke blev opdrættet under økologiske forhold. Foderet var alm. konventionelt slagtesvinfoder tildelt ad libitum, og der var ikke adgang til udendørs løbegård. Det indendørs arealkrav til økologi på 1,3 m² var overholdt. Alle slagtesvin havde Dansk Duroc (navnesæd) som far.

Foto: SEGES

Kødprocent (%)	75 kg slagtevægt (P=0.08)	85 kg slagtevægt (P=0.02)	95 kg slagtevægt (P=0.01)
Danbred	59,3 % (± 0,51)	58,2 % (± 0,51)	57,1 % (± 0,54)
TN70	60,8 % (± 0,51)	60,4 % (± 0,51)	59,9 % (± 0,54)

Ovenfor vises kødprocenten for de to genetiske linjer estimeret for tre forskellige slagtevægte. P-værdien angiver sandsynligheden for, at de to linjer er ens ved den givne vægt. Jo mindre P-værdi des større sandsynlighed for, at de er forskellige.

Hvad så nu?

Der mangler fortsat viden om, hvordan Topigs Norsvin søer præsterer efter 2. kuld.

Samtidig bør opmærksomheden rettes mod, hvordan Topigs Norsvins fremtidige avlsmål udvikler sig. Hvis antal

levendefødte vægtes væsentlig højere end hidtil, kan de her omtalte resultater ikke umiddelbart overføres.

Danbred udbyder sæd med "Øko-indeks" fra KS orner. Øko-indekset beregnes ud fra en vægtning af egenskaberne, som matcher den økologiske produktion. ●

**AF TOVE SERUP,
SEGES ØKOLOGI INNOVATION OG
LENE JUUL PEDERSEN, AU**

MINIMUM 3 MULIGHEDER FOR ØKO-SVINE- PRODUCENTER

- Norsk genetik**
Kan tilbyde noget af det de danske økologiske svineproducenter har efterlyst, men hav opmærksomheden rettet mod det fremtidige avlsarbejde
- Dansk genetik** svarende til den, der anvendes i konventionel produktion
Dette vil ubetinget kræve en indsats med ammesøer
- Dansk genetik** baseret på Økologi-indeks evt. kombineret med andre tiltag.
Der må – i nogen udstrækning – forventes et behov for ammesøer

ØKOLOGISKE SOMMERMØDER

Økologisektionen i Landbrug & Fødevarer inviterer til sommermøder. Vi har en ambition om at være **verdensmestre i økologisk fødevarerproduktion**. Derfor har vi fokus på det **gode økologiske håndværk**, der skal bringe os alle videre. Kom og vær med, når vi besøger tre spændende økologiske bedrifter og giv dit besyv med, når vi debatterer **den gode dialog** i erhvervet.

Alle er velkomne!

Program for møderne

- 17:00 - 17:15** Velkomst
- 17:15 - 18:45** Rundvisning på bedriften - Det gode økologiske håndværk
- 18:45 - 19:30** Spisning
- 19:30 - 20:30** Debat med Hans Erik Jørgensen og Martin Merrild/Karen Hækkerup
- 20:30 - 21:30** Faglig rundtur i økologien

Faglige emner: recirkulering - biogas - grøngødning - radrensning - rækkesåning - bæredygtighed - generationsskifte og samarbejdsformer.
Pris: **100 kr. pr. person**. Betales ved tilmelding.

Økologiske sommermøder finder sted:

- Mandag den 4. juni 2018: **Hos Axel Månsson, Brande**
- Torsdag den 7. juni 2018: **Hos Strandegaard, Faxe**
- Mandag den 11. juni 2018: **Hos Per Bundgaard, Vadum**

Læs mere og tilmeld dig på lf.dk/sommermoeder

Møderne arrangeres i samarbejde med de lokale foreninger/DLBR Økologi

